

YAZI- Yurtta şiddet cihanda şiddet

Ali D. Topuz: Şimdi Diyanet İşleri Başkanı mevcut yönetim anlayışının suçlarına kendisini hem şahit hem asli fail olarak yazdırıyor. Yurtta kılıç, cihanda kılıç diyor mecburen. Yurtta şiddet cihanda şiddet diyor. Yurtta haksızlık cihanda haksızlık. Niye böyle diyorsunuz, o sarıldığımız kılıcın şiddeti kime deyince de alınıyor.

13 Ağustos 2020 tarihinde yayınlanan yazı:

<https://www.gazeteduvar.com.tr/yazarlar/2020/08/13/yurtta-siddet-cihanda-siddet/>

Diyanet İşleri Başkanı, kılıçlı hutbenin eleştirilmesine alınmış. Kılıcın kimin gırtlığına dayalı olduğu görülmesin istiyor. Ama kılıç minbere sığmıyor: Eşit, özgür ve adil yaşamak isteyen yurttaşın gırtlığında o kılıç. Figen Yüksekdağ'ın, Selahattin Demirtaş'ın, Osman Kavala'nın, kadınların, köylülerin, işçilerin, demokratik haklarını kullanmak isteyen herkesin...

Diyanet İşleri Başkanı, müteveffa bir Osmanlıcının deyimiyle Şeyhülislam, kılıç meselesinde alınmış biraz. Kılıcı cümle yurttaşların ve yedi düvelin gözüne soktu ama rahat değil. Kılıca söylenen laflardan incinmiş, anlamıyorum diyor, vicdanlara havale ediyorum diyor. Kendinden emin, bol dır'lı cümleler kuruyor ama söyledikleri ve söyleme biçimi kendisinden niye emin olmadığını, olamayacağını gösteriyor aslında.

En baştan dır'lıyor:

“Kılıçla hutbe okumak bizim tarihimizde ve geleneğimizde var olan, yaygın bir uygulamadır.”

TARİH VE GELENEĞİN SAYGIN DEPOSU

Tarihte varsa, gelenekte varsa, susmak lazım değil mi? Daha neler var o tarih ve gelenek ambarında az hatırlayalım: Beşikteki kardeşini boğdurma. Oğlunu boğdurma. Babasını zehirleme. Göze mil çekme. Hadım etme var bir de, hani eşrefi mahlukat olan insan evladının fitratını padişahımız efendimiz ve onun kullarının keyfi yerine gelsin diye zalimce değiştirme fiili. Kılıcın işleri hep bunlar, Diyanet İşleri Başkanı'nın beline takıp minbere tırmandığı keskin çeliğin.

Yok ama Diyanet İşleri Başkanı, zamanın iktidar ortaoyununun en gözde bürokrati, buralara takılmadan otoriter dır'lamasını sürdürüyor:

“İstanbul fethedildiğinde Ayasofya'daki ilk Cuma hutbesi de kılıçla okunmuş ve 481 yıl böyle devam etmişTİR. Hutbenin bu şekilde okunması, bir yönüyle Ayasofya'nın camiye çevrildiğinin ilanı, diğer yönüyle de fethedilme dair bir mesajDIR.”

Ne anlayacağız? Bundan 500 küsur sene evvel II. Mehmet, şehrin surlarını yıktığı kılıcını, memurlarından bir müftünün beline takıp Ayasofya'ya eklenen minbere yolladı diye kılıç mukaddes mi oldu? İlan ve mesaj o günün işiyse niye bugün tekrarlanıyor? Bugünün işiyse bugün kılıç olmadan bir ilan yapılamıyor mu? Fethedilme dair mesaja bugün kimin niye ihtiyacı var?

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLARININ GELENEĞİ

Soru çok, bitirmek imkânsız. Zaten cevap da gerekmez, bu ortaoyununda seyirciye hayran olmak, susmak, boynunu bükmekten başka rol yazılmamış. Üstelik aslına bakılırsa Diyanet İşleri Başkanı da söylediklerine pek inanmıyor. Rol yazılmış, oynuyor.

Çünkü diyor ki:

“İslam medeniyetinin değerlerini ve evrensel insanlık ilkelerini ortaya koyan beyanlarımız görmezden gelinerek kılıçla hutbe geleneğinden, sanki Müslümanların söyleyecek sözü kalmadığı için böyle bir uygulamaya gidildiği sonucunu çıkaran bir yaklaşımı, vicdanlara havale ediyorum.”

Bu bozuk cümlede her şeyden önce bir hile var: Sanki Diyanet İşleri başkanlarının geleneğiymiş gibi anlatıyor kılıçlı gösteriyi, oysa kendisi tarihte ilk kılıç taşıyan Diyanet İşleri Başkanı.

KILIÇ GÖLGESİNDEKİ DEĞERLER

Sonra, cümle açıkça kılıçla hutbenin “İslam medeniyetinin değerleri” ve “evrensel insanlık ilkeleri” arasında olmadığını ilan ediyor. O “gelenek”ten geliyor sadece. Başkanın kalbinin kırıldığı nokta ise, medeniyet değerleri ve evrensel insanlık ilkeleri hakkındaki “beyan”larının görmezden gelinmesi. Peki, medeniyet değerleri ve evrensel ilkeler arasında yer alan adaletin çiğnenmesine ne zaman laf ettiniz? Hak yenilmesine itirazlarınız ayyuka çıktı ama biz mi sağır kaldık? Ayda 30 kadın öldürülürken şiddeti mi kınadınız, şiddete uğrayana kocana iyi davran fetvasından başka ne faydanız oldu? Masumiyet karinesi günbegün çiğnenirken hangi hukuksuzluğa ses ettiniz?

Ses etmez çünkü egemenlerin gelenine boyun eğmiş bir memur o ve istediği şey, görevi, yazılıp eline verilen nutuk, ezenlerin geleneğinin onaylanması ve ihyası için hazırlanmış. Ezilenler bu geleneğe sadece ezilmeye devam etsinler diye var. Geleneği savunmak istediğinizde elma derken armut dersiniz, mızrak çuvala sığmaz ya, kılıç da minberde durduğu gibi durmaz.

SUÇUN ŞAHİDİ VE ORTAĞI

Herkesin bildiğini tekrar olacak, affedin: Osmanlı egemenlik sembollerinin üçü temeldir. Sikke kesme. Hutbe okutma. Kılıç kuşanma. Para. Ferman. İkisine de bekçilik eden şiddet.

Hutbedeki kılıç, egemenin belindeki kılıç olarak hutbe okuyanı bir elçilik görevine sürükler: Kılıcın sahibine itaat görevine. Kayıtsız şartsız. Bu görev, “tarih ve geleneğimizde olup” da dinde olmayan birçok uygulamanın memurluğunu içerir. Beşikteki kardeşi boğdurmak gibi. II. Mehmet, kardeş katli fermanında bu görevin memurlarını “ekser-i ulema” ifadesiyle tarif ediyordu: “Ekser-i ulema dahi tecviz etmiştir.” Ulemanın çoğu onay vermiş.

Bir içtihadattan söz etmiyordu II. Mehmet, İslam hukukunun kaynaklarından delil getiremiyordu. Sadece dedesinin, babasının ve kendisinin belindeki kılıca boyun memurlarını,

kanun haline getirdiği kardeş katli suçuna şahit yazıyordu. şahidi ve ortağı, asli failler cümlesinden.

şimdi Diyanet İşleri Başkanı mevcut yönetim anlayışının suçlarına kendisini hem şahit hem asli fail olarak yazdırıyor. Yurtta kılıç, cihanda kılıç diyor mecburen. Yurtta şiddet cihanda şiddet diyor. Yurtta haksızlık cihanda haksızlık. Niye böyle diyorsunuz, o sarıldığımız kılıcın şiddeti kime deyince de alınıyor.